

88 درصد مادران دارای فرزند اول تا سال ۱۴۰۴ صاحب فرزند دوم نشده‌اند

25 مرداد 1405

بحث ازدواج باید در سیاست‌گذاری جمعیتی در اولویت قرار گیرد

رئیس مرکز رصد جمعیت ثبت‌احوال با اشاره به افزایش سن فرزندآوری، گفت: بیشترین کاهش باروری مربوط به فرزند اول و دوم است و سیاست‌های جمعیتی باید بر ازدواج و فرزندآوری متمرکز شود.

علیرضا ساجدی، رئیس مرکز رصد جمعیت سازمان ثبت‌احوال کشور، در مراسم بزرگداشت روز جهانی جمعیت با ارائه گزارشی از روندهای جمعیتی کشور اظهار کرد: یکی از مهم‌ترین روندهای جمعیتی، افزایش سن فرزندآوری و انتقال تدریجی تولدها به گروه‌های سنی بالاتر مادران است؛ موضوعی که به‌ویژه در تولد فرزند اول و دوم اهمیت دارد.

وی با اشاره به مقایسه سهم تولدها برحسب سن مادر و مرتبه تولد در سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۴۰۴ افزود: سهم تولدهای مربوط به مادران ۳۵ سال و بیشتر در سال ۱۴۰۴ نسبت به سال ۱۳۹۵ افزایش یافته است.

ساجدی ادامه داد: در تولد فرزند دوم نیز افزایش سهم مادران در گروه سنی ۳۵ تا ۳۹ سال مشاهده می‌شود و این روند نشان‌دهنده افزایش سن مادران هنگام فرزندآوری است. رئیس مرکز رصد جمعیت سازمان ثبت‌احوال کشور با اشاره به روند ولادت‌ها در مراتب مختلف گفت: بیشترین تغییر و کاهش فراوانی تولد مربوط به فرزند اول و دوم است.

وی افزود: در مراتب سوم و بالاتر نیز کاهش ولادت مشاهده می‌شود، اما شدت این کاهش به اندازه فرزند اول و دوم نیست.

ساجدی گفت: در سال‌های اخیر در سنین بالاتر مادران نیز افزایش تعداد تولد فرزند اول مشاهده می‌شود که این موضوع بار دیگر افزایش سن مادر هنگام تولد فرزند اول را نشان می‌دهد.

وی درباره تولد فرزند دوم نیز اظهار کرد: در سال ۱۴۰۴ بیشترین فراوانی تولد فرزند دوم در گروه سنی ۳۰ تا ۳۴ سال مشاهده شده است، در حالی که این الگو در سال ۱۳۹۵ متفاوت بود.

ساجدی با اشاره به نرخ باروری برحسب مرتبه تولد تصریح کرد: اگر هدف افزایش باروری کشور باشد، تمرکز سیاست‌های جمعیتی نباید صرفاً بر فرزند چهارم و بالاتر باشد؛ چراکه بیشترین ظرفیت تغییر در نرخ باروری مربوط به فرزند اول و دوم است.

وی افزود: داده‌های پایگاه جمعیت کشور نشان می‌دهد نرخ باروری فرزند اول از حدود ۸۴ صدم به حدود ۵۷ صدم کاهش یافته است.

رئیس مرکز رصد جمعیت سازمان ثبت‌احوال ادامه داد: نرخ باروری فرزند دوم نیز از حدود ۷۲ صدم به حدود ۴۶ صدم رسیده است، در حالی که تغییرات در مراتب سوم، چهارم، پنجم و بالاتر با این شدت نبوده است.

ساجدی با تأکید بر اهمیت تولد فرزند اول گفت: وقتی بیشترین کاهش نرخ باروری در فرزند اول اتفاق افتاده است، این موضوع نشان می‌دهد بحث ازدواج باید در سیاست‌گذاری جمعیتی در اولویت قرار گیرد.

وی افزود: فرزند اول ارتباط مستقیمی با ازدواج دارد و اگر ازدواج کاهش پیدا کند، طبیعتاً تولد فرزند اول نیز کاهش خواهد یافت.

رئیس مرکز رصد جمعیت سازمان ثبت‌احوال کشور تأکید کرد: روندهای جمعیتی نشان می‌دهد جهت‌گیری سیاست‌های جمعیتی باید بر اساس داده‌ها مشخص شود.

وی ادامه داد: در مورد فرزند دوم نیز کاهش قابل توجهی در نرخ باروری مشاهده می‌شود، هرچند شدت این کاهش به اندازه فرزند اول نیست.

ساجدی با اشاره به تفاوت نرخ باروری فرزند اول و دوم گفت: فاصله نرخ باروری فرزند اول و دوم در سال ۱۳۹۵ حدود ۱۲ صدم بود، اما این فاصله در سال ۱۴۰۴ به حدود ۶ صدم رسیده است.

وی افزود: این موضوع نشان می‌دهد خانواده‌هایی که وارد مسیر فرزندآوری شده‌اند، تمایل نسبتاً بیشتری به داشتن فرزند دوم دارند.

رئیس مرکز رصد جمعیت سازمان ثبت‌احوال کشور تصریح کرد: با این حال، کاهش ازدواج و تأخیر در تولد فرزند اول باعث می‌شود این تمایل نتواند به اندازه کافی نرخ باروری کل کشور را افزایش دهد.

ساجدی با اشاره به مطالعه جدید مرکز رصد جمعیت سازمان ثبت‌احوال گفت: در یکی از مطالعات اخیر، ولادت‌های سال ۱۳۹۵ بررسی و افرادی که در آن سال صاحب فرزند اول شده بودند تا سال ۱۴۰۴ رصد شدند.

وی افزود: بررسی‌ها نشان می‌دهد حدود ۸۸ درصد از افرادی که در سال ۱۳۹۵ فرزند اول داشته‌اند، تا سال ۱۴۰۴ صاحب فرزند دوم شده‌اند.

ساجدی اظهار کرد: روند گذار از فرزند اول به فرزند دوم در سال‌های مختلف کاهشی بوده است.

وی افزود: با توجه به اهمیت فاصله زمانی ازدواج تا تولد فرزند اول و همچنین فاصله فرزند اول تا دوم، بررسی یک دوره ۱۰ ساله اطلاعات قابل توجهی در اختیار سیاست‌گذاران قرار می‌دهد.

رئیس مرکز رصد جمعیت سازمان ثبت‌احوال کشور با اشاره به تفاوت‌های استانی گفت: در گذار از فرزند اول به دوم، تفاوت قابل توجهی میان استان‌های مختلف کشور وجود دارد.

وی افزود: استان سیستان و بلوچستان در این شاخص در میان استان‌های دارای نرخ بالاتر قرار دارد، در حالی که این میزان در برخی استان‌ها پایین‌تر است. ساجدی تأکید کرد: تفاوت‌های استانی نشان می‌دهد عوامل اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و جمعیتی باید در سطح منطقه‌ای بررسی شوند و نمی‌توان برای تمام استان‌ها یک نسخه واحد در نظر گرفت.

ساجدی با اشاره به گذار از فرزند دوم به سوم گفت: در سال ۱۳۹۵ حدود ۳۰ درصد از افرادی که فرزند دوم داشتند، تا سال ۱۴۰۴ برای تولد فرزند سوم اقدام کرده‌اند.

وی خاطرنشان کرد: این شاخص نیز در استان‌های مختلف تفاوت دارد و بررسی این تفاوت‌ها می‌تواند برای طراحی مداخلات هدفمند جمعیتی مورد استفاده قرار گیرد.

رئیس مرکز رصد جمعیت سازمان ثبت‌احوال کشور در پایان تأکید کرد: داده‌های جمعیتی نشان می‌دهد برای اثرگذاری بر روند باروری، باید بیش از هر چیز بر ازدواج، تولد فرزند اول و سپس فرزند دوم تمرکز کرد.

وی افزود: افزایش سن فرزندآوری و کاهش گذار از ازدواج به فرزند اول و از فرزند اول به فرزند دوم، از مهم‌ترین روندهایی است که باید در سیاست‌گذاری‌های جمعیتی مورد توجه قرار گیرد.